

Zaaknummer : 1181498
Team : Bouw- en Woningtoezicht Heemstede
Portefeuillehouder : A.M.C.E. Stam
Openbaarheid : Actief openbaar

ONDERWERP

Collegebericht: Informeren raad over gevolgen van de buiten toepassing verklaring van de bouwvrijstelling inzake stikstof door de Afdeling bestuursrechtspraak van de Raad van State (Porthos uitspraak)

Vraag

In de vergadering van de commissie Ruimte op 17 november 2022 is naar aanleiding van een vraag van Groen Links namens het college de volgende toezegging gedaan:

Stikstof: Het college informeert de raad over de gevolgen voor Heemstede van de meest recente uitspraak van de rechter over stikstof en of dit ook gevolgen heeft voor aanbouwen en dakkapellen.

Antwoord

Gevolgen Porthos uitspraak voor de gemeente

Bouwvrijstelling

In het kader van de Wet natuurbescherming is een vergunning vereist voor activiteiten met mogelijk significante gevolgen voor Natura 2000-gebieden. De wetgever heeft in de Wet natuurbescherming een regeling opgenomen, waarbij activiteiten van tijdens de bouwfase niet in de beschouwingen worden betrokken. Dit is de zogenaamde bouwvrijstelling.

Buiten toepassing verklaring bouwvrijstelling stikstof (Porthos uitspraak)

Op 2 november 2022 heeft de Afdeling bestuursrechtspraak uitspraak gedaan inzake het hoger beroep tegen vergunningen betreffende het Porthos project in de Rotterdamse haven. Hierbij heeft de Afdeling de bouwvrijstelling buiten toepassing verklaard omdat deze in strijd is met de Habitat richtlijn van de Europese Unie. De Wet natuurbescherming is de nationale uitwerking van de in de jaren 90 vastgestelde Habitat richtlijn. Volgens de jurisprudentie van het Europese Hof van Justitie in Luxemburg maakt het Europese recht inclusief de richtlijnen (de term kan misleidend zijn, het betreft hier Europese wetgeving) rechtstreeks deel uit van de nationale rechtsorde. De bouwvrijstelling is in strijd

met de Habitat richtlijn omdat het door de bouwvrijstelling mogelijk is dat voor activiteiten die potentieel significante gevolgen hebben voor Natura 200-gebieden geen vergunning nodig is. De Afdeling heeft daarom de nationale wet buitenwerking gesteld vanwege strijd met de Europese regelgeving.

Gevolgen voor de gemeente

Gedeputeerde Staten zijn het bevoegd gezag voor een vergunning op grond van de Wet natuurbescherming. Voor het college van Burgemeester en Wethouders bestaat alleen een bevoegdheid als vergunning voor de Wet natuurbescherming aanhaakt bij een omgevingsvergunning. Dat geldt alleen dan als ten tijde van het indienen van de aanvraag omgevingsvergunning nog geen aanvraag op grond van de Wet natuurbescherming bij Gedeputeerde Staten is ingediend. Het college moet zich dus bij alle aanvragen omgevingsvergunning afvragen of voor dit project zou kunnen gelden dat er mogelijk significante gevolgen zijn voor een Natura 2000-gebied. Als dat het geval is en er is nog geen aanvraag ingediend bij gedeputeerde staten, dan moet het college een voortoets doen. Het college moet in dat kader dan de aanvrager verzoeken de aanvraag aan te vullen met een Aerius-berekening om te beoordelen of er mogelijk significante gevolgen zijn voor een Natura 2000-gebied. Als dat het geval is moet de aanvraag omgevingsvergunning worden aangevuld met een aanvraag in het kader van de Wet natuurbescherming. Er is dan een verklaring van geen bedenkingen van Gedeputeerde Staten vereist om de omgevingsvergunning te kunnen verlenen.

In welke gevallen is een voortoets met een Aerius-berekening vereist?

Het voert te ver voor het college om bij alle aanvragen met omgevingsvergunningplichtige activiteiten in de bouwfase de aanvrager te verzoeken de aanvraag aan te vullen met een Aerius-berekening. Dit gezien de kosten.

We hebben Omgevingsdienst IJmond gevraagd om hiervoor richtlijnen te geven. Het gaat dan om het type bouwwerk in relatie tot de afstand tot een Natura-2000 gebied. Dit leidt tot onderstaande werkwijze:

- Aanvragen voor aan-/uitbouw/dakkapel, interne verbouwing of vergelijkbaar van bestaande panden (zonder functiewijziging/-toevoeging), kunnen doorgaan op 500 meter van Natura 2000-gebied of verder. Er hoeft dan geen Aerius-berekening gevraagd te worden aan de aanvrager omdat wij dit al hebben voorgerekend.
- Deze stelling heeft IJmond inmiddels voor een aantal gemeenten doorgerekend op maatgevende punten en dit gaat tot nu toe goed. Voor Heemstede heeft de OD IJmond nog geen voorbeeldberekeningen rond, maar voor nu kunnen we hier alvast wel vanuit gaan. IJmond houdt op de hoogte van de vorderingen.
- Voor bovengenoemde plannen op minder dan 500 meter van Natura 2000 vraagt de gemeente altijd advies aan OD IJmond. OD IJmond beoordeelt dan of de generieke berekening van OD IJmond alsnog

toepasbaar is, of dat een planspecifieke berekening door de aanvrager nodig is.

- Plannen groter dan bovengenoemd of met een wijziging in de gebruiksfase altijd ter advisering naar OD IJmond. Hetzelfde geldt voor nieuwbouw.
- Bovenstaande geldt alleen voor stikstof en niet voor soortenbescherming.

Conclusie

De gevolgen van de Porthos uitspraak zijn voor Heemstede zeer beperkt. Alle dakkapellen, aanbouwen en dergelijke op meer dan 500 meter van een Natura 2000 gebied lopen geen vertraging op. Dakkapellen en aanbouwen in de Rivierenwijk kunnen enige vertraging oplopen.

Omgevingswet

Vanaf 1 januari 2024 de Integreert de Wet natuurbescherming procedureel en inhoudelijk in de Omgevingswet. Vanaf dan gaat het dus altijd om een omgevingsvergunning. Gedeputeerde Staten zijn ook dan het bevoegd gezag. Het college van burgemeester en wethouders kan dan bevoegd gezag zijn als de activiteit samenvalt met andere activiteiten waarvoor een omgevingsvergunning vereist is. In dat geval hebben burgemeester en wethouders advies van Gedeputeerde Staten nodig om te kunnen beslissen. In die gevallen blijft bovenstaand schema voor de Aerius-berekening van belang.

Voor een meer uitgebreide beschouwing over de buiten toepassing verklaring van de bouwvrijstelling en de achtergronden verwijzen wij naar de bijlage.